

WYDZIAŁ PEDAGOGIKI, SOCJOLOGII I NAUK O ZDROWIU

Program Profilaktyczny „Słonecznej” jako przykład profilaktyki społecznej w środowisku lokalnym

Zakończyła się realizacja VII edycji Programu Profilaktycznego *Słonecznej*, który adresowany był do młodzieży gimnazjalnej, jej rodziców oraz nauczycieli. Program opracowany został z inicjatywy prof. Grażyny Miłkowskiej przy współudziale pracowników Katedry Opieki, Terapii i Profilaktyki Społecznej i zaangażowaniu studentów kierunku *pedagogika* na Wydziale Pedagogiki, Socjologii i Nauk o Zdrowiu, jako odpowiedź na wyniki badań wskazujących na zdecydowany wzrost zachowań agresywnych wśród młodzieży gimnazjalnej. W realizację programu włączyły się: Urząd Miasta Zielona Góra, Komenda Miejska Policji oraz Fundacja „Bezpieczne Miasto”, a także zielonogórskie gimnazja.

Konwencja Programu Profilaktycznego *Słonecznej* wpisuje się w działania podejmowane w gimnazjach w ramach Szkolnych Programów Profilaktyki, wzbogacając i poszerzając propozycje wewnętrzne, przede wszystkim zaś pobudzając do inicjatywy środowisko lokalne.

Wśród głównych celów Programu wymienić należy:

- tworzenie środowiskowego programu profilaktyki w zakresie przeciwdziałania zachowaniom agresywnym młodzieży i innym formom patologii społecznej w okresie dorastania,
- podnoszenie wiedzy i kompetencji nauczycieli, uczniów, rodziców oraz studentów w zakresie przeciwdziałania podejmowania czynników ryzyka przez młodzież w okresie dorastania,
- wskazanie szkołom możliwości korzystania z zasobów uczelni (ludzkich i programowych) w opracowaniu i realizowaniu programów profilaktycznych,
- włączanie pracowników i studentów Wydziału Pedagogiki, Socjologii i Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Zielonogórskiego w tworzenie środowiskowego systemu profilaktycznego,
- rozwijanie współpracy między władzami miasta, policją, szkołami gimnazjalnymi a Uniwersytetem; podejmowanie wspólnych działań na rzecz zapobiegania niedostosowaniu społecznemu młodzieży (szczególnie zachowaniom agresywnym),
- wskazanie szkołom propozycji działań wzbogacających szkolne programy profilaktyki,
- integracja środowiska lokalnego na rzecz zapobiegania agresji,
- wyłanianie liderów środowiskowych do pracy nad przeciwdziałaniem agresji,
- wdrażanie studentów do podejmowania działalności profilaktycznej w środowisku lokalnym.

W tegorocznej edycji Programu zrealizowano wiele inicjatyw integracyjno-profilaktycznych, w których uczniowie zmagali się o Puchar Prezydenta Miasta. Były to: Turniej Pomocy Przedmedycznej, Festiwal Profilaktycznych Form Teatralnych, Gimnazjalne Zawody Pływakie, Turniej Strze-

_FOT. Z WYDZIAŁU

lecki Konkurs o Zielonej Górze, zawody rowerowe połączone z konkursem wiedzy o ruchu drogowym, bieg patrolowy, rozgrywki sportowe - w piłkę siatkową i konkurs sprawnościowy, karaoke, prezentacja szkół. Wszystkie wymienione formy cieszą się od lat zainteresowaniem młodzieży, rozwijają jej kreatywność, współdziałanie, rywalizację opartą na zasadach fair play. Pokazują także, jak można spędzić czas wolny i przekonują, że można świetnie bawić się bez „wspomagania”.

W ostatnich latach liderami działań profilaktycznych realizowanych w ramach Programu *Słoneczniej* stają się pedagodzy szkolni i nauczyciele zielonogórskich gimnazjów. Jest to niezmiernie ważne, dowodzi bowiem autentycznej troski szkoły o młodzież oraz świadczy o zrozumieniu konieczności realizowania wspólnych, zintegrowanych w środowisku lokalnym działań na rzecz przeciwdziałania niedostosowaniu społecznemu młodzieży.

Jedną z ostatnich propozycji realizowanej VII edycji Programu był Festiwal Profilaktycznych Form Teatralnych, przygotowany i przeprowadzony przez studentów II roku studiów magisterskich *edukacji wczesnoszkolnej i przedszkolnej* pod opieką naukową dr Lidii Wawryk i dr Jolanty Lipińskiej-Lokś. Studenci oprócz przygotowania imprezy,

zaprezentowali własną etiudę profilaktyczną pt. *Droga do nikąd...*, skoncentrowaną na zagrożeniach związanych z nadużywaniem alkoholu. Warto podkreślić ogromne zaangażowanie gimnazjalistów (ich opiekunów) w przygotowanie i prezentację spektakli, których tematyka dotyczy ważnych dla nich wartości i obecnych w ich życiu zagrożeń wynikających z sięgania po alkohol, nikotynę, narkotyki, doświadczania agresji i przemocy, nadużyć występujących w Internecie. Ci młodzi ludzie zawsze starają się odegrać swoje role jak najlepiej - mimo często niedoskonałości warsztatu aktorskiego - okazują swe uczucia, wywołują emocje na widowni. Obserwując gimnazjalistów chce się mieć nadzieję, że prezentowane tu postawy, cechy ich będą także w realnym życiu. Chce się wierzyć, że te wspaniałe dzieciaki wykażą się odpowiedzialnością i siłą w sytuacjach, gdy wybierać będą między przyjemnym, łatwym, rozrywkowym, ale jednak złym, a dobrym, mimo że trudniejszym, może mniej przyjemnym i nie tak wesołym.

Zwieńczeniem zaprezentowanych konkurencji i rozgrywek młodzieży była „Gimnazjada”, czyli spotkanie zamykające cykl czterolecznych działań. W tym roku przygotowaniem organizacyjnym imprezy zajęła się dr Agnieszka Nowicka z grupą studentów I roku *pedagogiki opiekuńczo-*

-wychowawczej i profilaktyki (drugiego stopnia). „Gimnazjada” stanowi okazję do podsumowania wyników zmagania, a także do artystycznej prezentacji zielonogórskich gimnazjalistów. W czasie „Gimnazjady” w przyjacielskiej atmosferze spotykają się uczniowie z różnych szkół, którzy na co dzień ze sobą rywalizują, i nie zawsze darzą się sympatią. Tu mają okazję, by lepiej się poznać, dostrzec swoje dobre strony, przekonać się, że tak naprawdę więcej ich łączy niż dzieli. W bieżącym roku, w VII finale Programu Profilaktycznego *Słoneczniej* wzięło udział blisko 200 uczniów z 6 zielonogórskich gimnazjów (nr 1, 2, 3, 6, 7 i 8). Młodzież wraz z opiekunami i organizatorami imprezy rozpoczęła spotkanie wspólnym tańcem integracyjnym, a następnie uczestniczyła w ostatnich zmaganiach konkursowych. Przygotowywała między innymi plakaty profilaktyczne, brała udział w konkursie *Jak to bajka?* oraz w quizie *Zgadnij o kogo chodzi?* Tradycyjnie też uczniowie mieli okazję do zaprezentowania swoich talentów wokalnych, tanecznych i teatralnych.

Każdego roku zwycięska szkoła zdobywa Puchar Prezydenta Miasta, a wszystkie szkoły biorące udział w Programie otrzymują nagrody w postaci sprzętu sportowego. Zarówno Puchar, jak i nagrody, finansowane są ze środków Urzędu Miasta w Zielonej Górze. W zakończonej, VII edycji Programu Profilaktycznego *Słoneczniej* zwyciężyli uczniowie z Gimnazjum nr 1 przed uczniami Gimnazjum nr 2 i Gimnazjum nr 7. Pojawia się jednak refleksja, że każda z biorących w Programie szkół jest szkołą zwycięską, że wszyscy gimnazjaliści (i ich opiekunowie) są jego bohaterami, bo podjęty został konstruktywny wysiłek, poświęcony i pozytywnie wykorzystany czas, zdobyta wiedza, udoskonalone użyteczne umiejętności.

Warto podkreślić, że zrealizowane w Programie działania łączą w sobie eklektyczne podejście do profilaktyki agresji - uruchamiające niezbędne obszary skutecznej profilaktyki, skoncentrowane na uczniach gimnazjów oraz włączające studentów, rodziców, kadre nauczycielską, kadrę naukową oraz instytucje społeczne. W programie kładzie się nacisk na realizację wiodących strategii w profilaktyce: informacyjnej (wiedza o agresji, przyczynach i skutkach), edukacyjnej (rozwijanie umiejętności życiowych, w tym: intrapersonalnych oraz interpersonalnych), alternatywnej (uczestnictwo w różnych aktywnościach), interwencyjnej (pomoc jednostkom w identyfikowaniu problemów i szukaniu możliwości ich rozwiązania), zmian przepisów (tworzenie regulaminu szkoły, kontrakty) oraz zmian środowiskowych (zwiększanie świadomości społecznej nt. zachowań agresywnych).

Nieocenione wartości Programu i wyraźne zainteresowanie nim w środowisku lokalnym skłaniają do kontynuowania działań.

Jolanta Lipińska-Lokś
Agnieszka Nowicka
Lidia Wawryk

trwania semestru zimowego. Wielu studentów nie spodziewało się, jak wiele wyzwań czeka ich przy wykonywaniu tak prostej, mogłoby się zdawać, czynności.

Studenci mieli wybór jeżeli chodzi o podział na grupy, tak by każdy pracował z wybranymi przez siebie partnerami. Jednakże klasy były przydzielane losowo.

Również dobór tematów był dowolny, z zastrzeżeniem, że powinny dotyczyć jednej z kwestii opracowywanych wcześniej w ramach zajęć z metodyki, takich jak m.in. ochrona środowiska, tolerancja, dyskryminacja, nałogi. Lekcje były wyzwaniem nie tylko dla przyszłych pedagogów, z których wielu postawiło się w roli prowadzącego zajęcia po raz pierwszy w życiu, ale były również przydatnym doświadczeniem dla młodzieży, która czerpała wiele korzyści dzięki tematyce spotkań bliskiej ich problemom. Nie były to typowe lekcje biologii, poruszające temat rozmnażania pierwotniaków, czy lekcje geografii dotyczące klasyfikacji gleb w Bangladeszu, ale dotyczyły one prawdziwych życiowych problemów, z którymi młodzi ludzie stykają się na co dzień.

Dla uczniów stanowiło to nowe doświadczenie, ponieważ lekcje były przeprowadzone w formie warsztatowej, znacznie odbiegającej od spotykanego przez nich dotychczas toku lekcji. Wiązało się to z możliwością samodzielnego rozwiązania postawionego przed nimi problemu i brania czynnego udziału w dyskusji, wyrażania własnego zdania na dany temat. Studenci spodziewali się trudności związanych z „ujarzmieniem” grupy młodych ludzi oraz tego, że nie będą oni zainteresowani tematem. Zostali jednak mile zaskoczeni, ponieważ uczniowie wykazali się dojrzałością i chętnie brali udział w dyskusji, z przyjemnością wykonując przygotowane wcześniej przez studentów ćwiczenia. Przyszli pedagodzy starali się jak najlepiej praktycznie wykorzystać nabytą wiedzę metodyczną w przygotowaniu zadań dla uczniów. Nie było to trudne, ponieważ przed przybyciem do „Lotnika” mieli oni możliwość wypróbowania swoich sił i umiejętności na grupie studentów pod okiem prowadzącej zajęcia z metodyki dr Anny Szczęsnej.

Oprócz doświadczenia, studenci uzyskiwali także ocenę z przeprowadzenia lekcji, którą wystawiali wychowawcy danych klas. Uczniowie pod koniec lekcji oddawali w ręce prowadzących kartki, na których wypisali informacje zwrotne - plusy i minusy zajęć, które przed chwilą miały miejsce.

Realizacja godzin wychowawczych została omówiona w czasie ćwiczeń z dr Anną Szczęsną na początku semestru letniego. Studenci dzielili się emocjami oraz wymieniali zdobytym doświadczeniem.

Czterdziestopięciominutowa lekcja była dopiero pierwszym krokiem wdrażającym studentów w pracę pedagogów. Kolejnym, mają być praktyki studenckie we wrześniu 2013 r.

Adrianna Gnyszka
Monika Pomorska

Godziny wychowawcze studentów POWiPu w „Lotniku”

Sześciodziesięciu czterech studentów Pedagogiki Opiekuńczo-Wychowawczej i Profilaktyki prowadziło zajęcia wychowawcze w Zespole Szkół Akademickich składającego się z Gimnazjum nr 10 i Liceum Ogólnokształcącego nr 4. Zajęcia w ramach ćwiczeń z metodyki opiekuńczo-wychowawczej odbyły się w roku akademickim 2012/2013 podczas

Nominacja do Lubuskiego Wawrzynu Naukowego

Miło nam poinformować, że trzyosobowy zespół w składzie: dr Dorota Bazuń, dr Izabela Kaźmierczak-Kałużna, dr Magdalena Pokrzyńska, który zrealizował badania nt. polskich kobiet zestanych w głąb ZSRR, został nominowany do nagrody Lubuskie Wawrzyny Naukowe. Efektem badań stała się książka pt. *Matki Sybiraczki - losy i pamięć. Polskie ko-*

_OD LEWEJ: DR I. KAŻMIERCZAK-KAŁUŻNA, DR D. BAZUŃ, DR M. POKRZYŃSKA
(FOT. Z WYDZIAŁU)

biety zestawiane w *głęb* ZSRR. To właśnie ta publikacja została wysoko oceniona i wraz z dwoma innymi, wybrana spośród dwudziestu książek naukowych zgłoszonych do konkursu. Choć w tym roku Wawrzyn Naukowy otrzymał ktoś inny, naszym koleżankom serdecznie gratulujemy nominacji.

Agata Szymandera

_Wolontariat w Rumunii - wykład dr Alexandry Gheondea-Eladi

11 marca, z inicjatywy Koła Naukowego Socjologów i Instytutu Socjologii, wykład dla naszych studentów i pracowników wygłosiła dr Alexandra Gheondea-Eladi, absolwentka Uniwersytetu w Bukareszcie aktualnie zatrudniona w Instytucie Badań nad Jakością Życia (Akademia Nauk w Bukareszcie).

Uzdolniona (oraz jak się przekonaliśmy również muzyczna) Pani

Doktor podzieliła się ze swoją publicznością podczas wykładu pt. *Volunteering - A case study of Romania* obszerną wiedzą na temat funkcjonowania i genezy wolontariatu w Rumunii oraz w innych europejskich państwach. Dowiedzieliśmy się o problemach jakie dotykały wolontariuszy w historii oraz o skutkach transformacji ustrojowej. Analiza wolontariatu została osadzona w ramach teorii racjonalnego wyboru oraz socjologicznych teorii gier. Częścią wykładu naszego gościa był ponadto przeprowadzony na słuchaczach eksperyment, obrazujący paradoks wolontariusza. Serdecznie dziękujemy Pani Doktor za prowadzący wykład oraz słodczyce, które były elementem istotnie uatrakcyjniającym wspomniany eksperyment. Zaś studentom i pracownikom naszej uczelni dziękujemy za uwagę i gorące przywitanie gościa.

Piotr Nieporowski

_PION PROREKTORA DS. ROZWOJU CENTRUM PRZEDSIĘBIORCZOŚCI I TRANSFERU TECHNOLOGII

CPTT na Malcie

„Świat, to za mało”, taki tytuł nosi jeden z odcinków przygód legendarnego agenta Jej Królewskiej Mości Jamesa Bonda. Identycznie jest w przypadku prowadzenia interesów, dlatego też grupa firm i instytucji otoczenia biznesu wybrała się na spotkania biznesowe na Maltę.

Z Centrum po kontrakty

Centrum Przedsiębiorczości i Transferu Technologii Uniwersytetu Zielonogórskiego realizujące projekt Enterprise Europe Network zaprosiło firmy i organizacje otoczenia biznesu z województwa lubuskiego do udziału w organizowanym 17-18 kwietnia 2013 r. przez Malta Enterprise spotkaniu biznesowym - „Unlocking the potential” Euro-Mediterranean B2B Networking Event for SME’s. W skład delegacji weszli: Zygmunt Luk - LUK Metal Construction, Bernard Jakubowski - Eurobox, Henryk Muszałowski - EPD, Henryk Mazurkiewicz i Robert Szymański - Mazel, Artur Małec i Andrzej Kail - Kostrzyńsko-Stubicka Specjalna Strefa Ekonomiczna, dr inż. Roman Kielec i Jędrzej Danilewicz - CPTT UZ. W imprezie ogółem wzięły udział 133 firmy i organizacje z takich krajów jak: Malta, Niemcy, Włochy, Maroko, Belgia, Hiszpania, Francja, Gruzja, Grecja, Holandia, Szwecja, Wielka Brytania oraz Polska.

Energia słoneczna

Nasza delegacja w sumie odbyła 34 spotkania z różnymi przedsiębiorstwami i instytucjami: *Zajmuję się projektowaniem i wykonywaniem spalarni odpadów medycznych. Zastosowane przez moją firmę rozwiązania są innowacyjne i dlatego moje spalarnie cieszyły się dużym zainteresowaniem. Szczególnie zainteresowana współpracą była maltańska spółka mająca wyłączność na utylizację odpadów na wyspie. Zadawali bardzo konkretne pytania, a moje odpowiedzi o możliwościach moich spalarni bardzo im się spodobały* - opowiada Z. Luk. Impreza zorganizowana w tak pięknym miejscu nie odciągnęła naszych biznesmenów od poważnych rozmów. Na nudę nie mógł narzekać H. Muszałowski: *Odbyłem 9 rozmów z firmami z różnych krajów. Jasne, że nie ze wszystkich będzie biznes, ale kilka z nich było naprawdę bardzo obiecujących. Szczególnie spotkanie z producentem pojazdów elektrycznych. Obecnie kierując się w stronę coraz większego nacisku na ekologię, możliwość wykorzystania pojazdów elektrycznych w mojej firmie wydaje się tematem bardzo rozwojowym* - podkreśla prezes EPD. Maltańskie słońce i ładna pogoda pozytywnie wpłynęły na prezesa firmy Mazel, który z pełnym zaangażowaniem i energią przystępował do każdej rozmowy, a te, jak podkreśla, były bardzo interesujące: *To nie pierwszy raz kiedy uczestniczę w tego typu spotkaniach B2B i wiem, że część z nich opiera się na próbie wciśnięcia swojego produktu. I to jest normalne. To, co jednak zaskoczyło mnie pozytywnie podczas tych spotkań to fakt, że udało mi się*